

UCHWAŁA NR...
RADY DZIELNICY VI BRONOWICE

z dnia...

w sprawie wniosku o nadanie nazwy bezimiennej ulicy imieniem Sióstr Pareńskich

Na podstawie § 3 pkt 3 lit. k uchwały nr XCIX/1500/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Dzielnicy VI Bronowice w Krakowie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 6700), Rada Dzielnicy VI Bronowice uchwala się, co następuje:

§ 1. Występuje się do Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Krakowa z wnioskiem o nadanie bezimiennej ulicy, stanowiącej przecznicę od ul. Włodzimierza Tetmajera, położonej w Dzielnicy VI Bronowice na działce/działkach nr 96/8, 97/2, 95/4, 94/2, 92/5, 91/5, 90/5, 89/7, 89/4 i kolejnych, na których rozbudowywana będzie ulica obr. K-40 w Krakowie, nazwy: Sióstr Pareńskich.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Uzasadnienie:

Rada Dzielnicy VI Bronowice wychodzi z inicjatywą nadania nazwy bezimiennej drodze położonej w bezpośrednim sąsiedztwie ul. Włodzimierza Tetmajera, proponując patronat Sióstr Pareńskich – Marii, Zofii oraz Elizy.

1. Lokalizacja i kontekst przestrzenno-kulturowy

Proponowana do nazwania ulica znajduje się w sercu historycznych Bronowic, w bliskim sąsiedztwie kultowych dla kultury polskiej miejsc, takich jak *Rydlówka* czy *Tetmajerówka*. To właśnie urokliwy, pełen natury i rolniczy krajobraz Bronowic oraz panująca tu na przełomie XIX i XX wieku atmosfera inspirowały największych twórców epoki Młodej Polski. Nazwanie przecznicy ulicy Włodzimierza Tetmajera imieniem Sióstr Pareńskich w sposób naturalny i spójny domyka i wzbogaca bronowicką mapę tradycji młodopolskiej.

2. Rola i znaczenie Sióstr Pareńskich oraz promocja kobiet Młodej Polski

Maria, Zofia i Eliza Pareńskie to postacie ikoniczne dla krakowskiego środowiska artystycznego przełomu wieków. Jako córki wybitnego lekarza prof. Stanisława Pareńskiego i Elizy z Mühleisenów wychowywały się w otwartym, intelektualnym domu przy ul. Wielopole w Krakowie, stanowiącym centrum życia kulturalnego miasta.

Przez dziesięciolecia kobiety w okresie Młodej Polski postrzegane były powierzchownie, wyłącznie jako „muzy” czy tło dla artystów. Nadanie ulicy imienia Sióstr Pareńskich stanowi

ważny krok w kierunku docenienia i promowania podmiotowej roli kobiet w tworzeniu tożsamości kulturowej Krakowa i samych Bronowic. Siostry Pareńskie nie tylko inspirowały malarzy, poetów i dramaturżek, ale również czynnie współtworzyły życie artystyczne (m.in. poprzez przygotowywanie dekoracji i kostiumów dla kabaretu *Zielony Balonik*) oraz pielęgnowały i chroniły spuściznę literacko-artystyczną tamtego okresu.

3. Krótkie życiorysy patronów

- Maria Pareńska (później Raczyńska, Jasieńska, Grekowa) (ur. 1884 r. w Krakowie – zm. 3/4 lipca 1941 r. we Lwowie) Najstarsza z sióstr. Słynęła z niezwyklej inteligencji i wrażliwości artystycznej. Portretowana m.in. przez Stanisława Wyspiańskiego oraz Witolda Wojtkiewicza. Służyła za wzór i inspirację dla licznych postaci młodopolskiej literatury i sztuki. Zginęła tragicznie we Lwowie w 1941 roku.
- Zofia Pareńska (później Żeleńska) (ur. 7 kwietnia 1886 r. w Krakowie – zm. 13 maja 1956 r. w Warszawie) Średnia z sióstr, żona Tadeusza Boya-Żeleńskiego. Uwieczniona przez Stanisława Wyspiańskiego jako Zosia w *Weselu* oraz na słynnym obrazie *Macierzyństwo*. Była współtwórczynią oprawy wizualnej kabaretu *Zielony Balonik*. W latach późniejszych aktywnie wspierała działalność literacką i społeczną męża, a po II wojnie światowej poświęciła się opracowywaniu i zabezpieczeniu jego spuścizny pisarskiej (za co została odznaczona Nagrodą Ministra Kultury i Sztuki).
- Eliza Pareńska (później Leszczyńska) (ur. 1888 r. w Krakowie – zm. 3 kwietnia 1923 r. w Krakowie) Najmłodsza z sióstr, żona poety Edwarda Leszczyńskiego. Uznawana za jedną z najpiękniejszych kobiet epoki, portretowana przez Wyspiańskiego (m.in. w słynnych pastelowych portretach z motywem róż). Aktywnie angażowała się w życie artystyczne Krakowa, uczestnicząc m.in. w pracach warsztatowych i scenograficznych krakowskiej cyganerii.

4. Wymogi formalne (zgodnie z procedurą GD-14)

1. Zgodność z ustawami: Żadna z proponowanych postaci nie podlega przepisom Ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu.
2. Zachowanie kryterium czasowego: Od śmierci każdej z sióstr upłynął wymagany prawem okres minimum 2 lat.
3. Unikalność nazwy: W rejestrze nazw ulic i placów nie występuje nazwa o podobnym brzmieniu lub znaczeniu.

Mając na uwadze walory historyczne, krajobrazowe, edukacyjne oraz potrzebę upamiętnienia wkładu kobiet w dziedzictwo Bronowic i Krakowa, Podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.